

Kmetijski list

Glasiło „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.
Naročnina:
celoletno . . . . . K 50.—
pololetno . . . . . 25.—
Posamezna številka . . . . . 1.—

**Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:
1 mm insratnega stolpca stane za:
male oglase . . . . . K 1.—
uradne razglase 1:50
reklame . . . . . 2.—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 9 (nasproti dvorca).

Za ljudstvo, za državo!

Sijajen zbor zaupnikov „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“ v Ljubljani.

S sprejetjem ustave in z likvidacijo Karlovega puča je nastal nov politični položaj in s tem za nas naloga, da se po vestnem preudarku odločimo, kam naj krene v bodoče naša pot in kakšne naj bodo v prihodnje naše zahteve. Vse to pa je tako velevažno, da bi se pregrešili proti svojemu osnovnemu političnemu načelu, da gre namreč zadnja beseda glede takih vprašanj ljudstvu, če bi rešili sami od sebe tako važna vprašanja.

Zato je sklicalo načelnštvo SKS. za ponedeljek dne 21. novembra v Ljubljano strankine zaupnike, da določijo le-ti sami smer naši bodoči politiki. Kakor načelnštvo stranke, tako so se tudi naši pristaši zavedali važnosti trenutka, kajti z vseh strani Slovenije so prišli naši najboljši in najuglednejši člani v takem številu, da je bila velika dvorana ljubljanskega »Mestnega doma« skoraj prenapolnjena. Toda ne samo po udeležbi sodeč je bil razveseljen zbor zaupnikov, temveč še veliko bolj po navdušenju in po dobri delovni volji, ki sta vladali ves čas na kongresu naših delegatov. Pomisliti je samo treba, da je trajal zbor nepretrgoma od devetih dopoldne do treh popoldne in da je bil celotni dnevni red kljub obširnosti njegovih točk in kljub vsestranski debati popolnoma in v soglasju rešen, kar je zgovoren dokaz, da preveč vso našo stranko še vedno isti enotni duh in ista enotna volja do zmage, ki sta se prvič tako sijajno dokumentirala dne 28. novembra 1920. ob volitvah v ustavodajno skupščino. Vse to pa je dalje tudi dokaz, da so smešne laži vsa tista prorokovanja naših nasprotnikov, češ da propadamo in da izgublamo zaupanje v ljudstvo. Nemogoče je to, ker z ljubljanskim zborom zaupnikov je naša stranka zopet dokazala, da sta ona in ljudstvo eno ter da ni stranka nič drugega kakor izvršilni organ ljudske volje, da je sluga ljudstva. Ker pa daje ravno to naši stranki silo in ker je to njena moč, zato je in bo slovenski kmet trdno v taboru SKS., zato je in bo njegova edina stranka — »Samostojna kmetijska stranka«.

Krivo bi pa delali slovenskemu kmetu, če ne bi poudarili še nekega razveseljivega pojava, ki ga je pokazal ljubljanski zbor zaupnikov. Naj se je obravnavalo katerokoli vprašanje, vedno je bila razprava stvarna in na vsem zboru ni bilo čuti niti ene hujskaške in niti ene demagoške besede. Zborovalci so bili pač samo samostojno misleči in trezni možje, ki so z moško odločnostjo obsodili vsako hujskarijo in ki so bili za vsako volilno sleparijo nedostopni. Zategadelj je bil zbor zaupnikov zbor mož, tistih poštenih in odkritosrčnih slovenskih mož, ki so temelj vsega našega naroda. V prav posebno čast je SKS., da zbira ravno ona te može, ta cvet našega naroda, ter da odklanja iz svojih vrst one kimavce in one nerazsodneže, ki jih premoti vsaka blesteča beseda, pa naj bo še tako hinavska in še tako sleparska.

Zaraditega je temelj SKS. tako trden kakor je trdna njena misel in zaraditega bo vzdržala SKS. vsak napad in vsak vihar, zakaj globoko v srcih mož in ne šlev tiče njene korenine.

Ker je bil sestanek zaupnikov zaupni zbor, zato ne moremo poročati o vseh podrobnostih. Politika žalibog še ni prišla do tiste stopnje, da bi se mogla vsaka stvar obravnavati javno; grešili bi zategadelj proti svoji nalogi, če bi mi edini ne molčali. Molk je zlato in zlasti v politiki je dostikrat jako potrebno, da se nasprotniku predčasno ne dovoli vpogled v karte. Spricho tega pozivljemo torej vse svoje pristaše, ki so se udeležili zbora, naj, kakor so kot možje zborovali, tudi kot možje molče pred nepoklicanimi osebam; pač pa naj zvedo naši pristaši, kakšen je bil zbor, da spozna sleherni naš volilec, da velja vse naše delo ljudstvu, ker smo iz ljudstva izšli.

Iz ljudstva za ljudstvo je naše geslo in da se po njem ravnamo, priča zbor zaupnikov v Ljubljani. Zavedajte se tega in pomnite, da izhaja iz tega dolžnost tudi za Vas, da podpišate dotičnike, ki so zaradi Vas izpostavljeni vsem napadom in vsem klevetam! Eden za vse, vsi za enega!

Zbor zaupnikov je otvoril načelnik SKS., tovariš Pipan, ki je po kratkem nagovoru podelil besedo tovarišu ministru Pucelju.

(Živahni živio-klici.)

S poldrugo uro trajajočim govorom je pojasnil tovariš Pucelj stvarno in temeljito sedanjí politični položaj. Prav posebno je treba poudariti odkritosrčnost njegovih izvajanj. Tudi najkočljivejše stvari je očrtal s tako odkritosrčnostjo, da je spoznal lahko vsakdo, da ne govori minister v starem pomenu besede, temveč prvi kmetijski minister, ki se zaveda, da ima oblast od ljudstva, da dela za ljudstvo.

V svojih zanimivih izvajanjih se je dotaknil tovariš Pucelj gotovo vseh stvari, važnih za sedanjí položaj. Med glasnim odobravanjem vseh zborovalcev je poudaril, kako trpi vse narodno gospodarstvo spricho pretiranega strankarstva, ki vlada v naši državi. In pribiti je treba dejstvo, da je v tem oziru opozicija prav tako kriva kakor sta krivi obe glavni vladni stranki, kajti s svojo licitacijo navzdol je opozicija kriva, da pada naš ugled in da izgublja veljavo naš denar, ker ne moremo tujine pripraviti, da smo zmožni in v stanu sami organizirati svojo državo. Naravno je sicer, da se ne more takoj in z lahkoto izvršiti konsolidacija (ureditev) naše države, kajti iz preražličnih elementov je nastala ta država. Nahajamo se še v trenutku, ko vse vre, toda že se kažejo znaki, da se pričinja čiščenje in da bo naša država skoraj premagala vse otroške bolezni. Da to pospešimo, smo glasovali za ustavo; sedaj pa je naša naloga, da določimo naše nadaljnje zahteve, in sicer

na način, da bo videl vsakdo, da smo resna stranka, ki ve, kaj hoče.

Tovariš minister je govoril nato izčrpno o naših nalogah in o taktiki nasprotnikov. Njegovo globoko upravičeno svarilo je treba zabeležiti, ker le prerado se zgodi, da naši ljudje vsled poštenja nasledajo nasprotnikom, osobito klerikalcem. Vedno je treba imeti pred očmi, da nas vsi nasprotniki sovražijo, in zavedati se moramo, da nas sovražijo demokrati in socialisti prav tako kakor klerikalci, čeprav so le-ti vsled svojega naprednega programa včasih nam prijazni. Toda sovražijo nas, ker vedo, da so odigrali, če zmaga naša misel. Zaradi naše kmetijske misli bodo vedno proti nam. Najbolj nas sovražijo klerikalci, ki svojega sovraštva proti nam tudi kar nič ne prikrivajo. Govore pač hinavsko, da je sicer naša misel dobra, da je pravzaprav SKS. zdrava stranka, toda njeni voditelji niso za nič. Danes je Pucelj tisti, ki nič ne velja, jutri je na vrsti Urek, potem Mrmolja itd. Namen je prozoren. Ubiti hočejo pred volilci voditelje, da bi tako ubili našo misel. (Živahno pritrdjevanje.)

Ravno tako potrebno pa je tudi, da zabeležimo drugo svarilo, ki ga je izrekel tovariš Pucelj in ki je bilo namenjeno našim pristašem. Zelo rado se zgodi, da se nekateri — ne moremo reči drugače kakor — slabi tovariši vesele, če udriha nasprotnik po naših voditeljih. Taki tovariši pozablajo, da so pri tem zadeti oni sami, kajti vsi napadi veljajo kmetijski misli in ne voditeljem. Pri tej priliki naj omenimo mnenje, ki ga je izrekel nek srbski kmet-radikalec. V pogovoru z zemljoradnikom je dejal radikalec, da se ne bo kmet nikdar osamosvojil, ker ima to grozno napako, da je sokmetu vedno nevoščljiv, če pride le-ta na visoko mesto. Inteligenca si je sicer tudi nevoščljiva, toda ona zna to prikriti. Ne tako kmet, ki raje vidi, da ga vodi inteligent, čeprav ga opehari, kakor pa da ima voditelja iz svojega stanu. Te besede so tako resnične, da jih uvažuj sleherni tovariš, da ne bo trpela škode naša vzvišena misel.

Koncem svojega lepega govora je pozval tovariš Pucelj vse zborovalce, naj ga vprašajo, če potrebujejo pojasnil, ker sta sedaj čas in prilika, da se porazgovorimo in razpršimo vse, kar bi moglo motiti našo skladnost.

Z velikanskim odobravanjem so nagradili zaupniki odkritosrčna in temeljita izvajanja prvega kmetiskega ministra.

Prodaja živine.

Tovariš Černe je vprašal tovariša ministra, kako je s prodajo goveje živine, dobljene od Nemčije, o kateri lažejo klerikalci vse mogoče.

Evo pojasnila tovariša ministra Pucelja, s katerim je ožigosana klerikalna kleveta!

Takrat, ko je prejemale naša država od Nemčije kot odškodnino konje, je bilo teh konj premalo, da bi mogel dobiti vsak kmet, kateremu

so vzeli Nemci konja, po enega konja. Toda tudi ne glede na to, je bilo razdeljevanje konj nemogoče. Ker vsi konji niso bili enaki, zato bi nastali nekončljivi prepiri. Sklenilo se je te konje prodati, in sicer zgolj kmetom. Prvi konji, ki so došli, so se prodajali do 2200 dinarjev. Nastopili pa so špekulanti, ki so pričeli kmetom pripovedovati, naj ne kupujejo konj, ker jih bodo dobili pozneje brezplačno. Lahkoverni kmetje so seveda verovali in posledica je bila, da je cena konjem strahovito padala in da so jih začeli kupovati špekulanti, ki so jih potem utihotapljali na Grško. Izpremembra zraka in slabe hlevske razmere so pričele na zdravje konj tako zelo slabo vplivati, da so začeli konji bolehati. Tedaj so razširili špekulanti laž, da so Nemci konje iz jeze otrovali. Konje so kupovali nato samo še špekulanti, in sicer za vedno bolj sramotne cene. Prišlo je tako daleč, da so se prodali nekateri konji že za 600 dinarjev, dočim je veljal samo prevoz enega konja 1000 dinarjev, potem pa, ko je Avstrija podvojila prevozno tarifo, celo 1200 dinarjev. Jasno je bilo, da tega nezdravega stanja tovariš Pucelj ni mogel več trpeti; poskrbel je, da so se prodali konji že v Salzburgu, in sicer za višjo ceno, kakor jo je imel doma najdražji konj.

Na podstavi vseh teh izkušenj je bilo treba določiti vse potrebno za sprejem goveje živine in ovac, ki bi jih morala naša država pričeti sprejemati dne 10. decembra. Nemška vlada je izporočila, da ne more dobavljati kuge proste živine in da bodo med živino tudi živali, bolehaloče na parkljevki in slinovki. Prevozni stroški bi znašali že za vsako tele 1200 din. Končno pa je bilo treba vpoštevati tudi to, da je v naši državi živine itak dovolj in da spricho suše primanjkuje kreme. Zato je bil samo en izhod, da se proda živina namreč že v Salzburgu. Prodajo živine pa je bilo treba organizirati takoj in tudi brez hrupa, kajti živina je tvorila tako vojno odškodnino, ki se ni dala nadomestiti z denarjem. Bila je tudi nevarnost, da se odda živina Belgiji, če jo ne bi sprejeli mi. Živino je bilo torej treba takoj prodati. V ta namen se je pozvalo vse tvrdke v državi, ki se pečajo s trgovino z živino. Oglasilo se je 11 pozvanih tvrdk. Nato se je vršila javna dražba. Ker ni dosegla prva dražba dovolj uspeha, se je vršila še ena dražba, na kateri se je kupčija sklenila. Kupci so se morali zavezati, da kupijo vso živino — bolno in zdravo —, in sicer krave in telice po 1510 dinarjev, ovce pa po 46 dinarjev. Vendar se je določilo, da imej država pravico izločiti iz prodaje poljubno število živine (za primer, če bi se našel še kak boljši kupec). Kupčija je izpadla ugodno in bila je tudi nujna, ker je 10. decembra pred durmi. Postopek tovariša Pucelja je ministrski svet soglasno odobril in enako tudi naši zaupniki, ki so z odobravanjem sprejeli ministrovo pojasnilo.

Klerikalne sleparije z demobilizacijo.

Nato je pojasnil tovariš Pucelj klerikalne hujskarije z mobilizacijo in z demobilizacijo.

Ko se je pripeljal Karel z aeroplanom na Madžarsko, je imel takoj ministrski svet sejo, na kateri je potem, ko so došla poročila z Bukarešte, Prage, Rima, Pariza in Londona, soglasno sklenil odrediti vojaške ukrepe. Ker pa je bila odgovornost prevelika, da bi jo mogel prevzeti ministrski svet sam, so bili poklicani k ministrski seji zastopniki vseh strank, ki so mobilizacijo soglasno odobrili. In zastopnik »Jugoslovanskega kluba«, poslanec Duličič, je nastopil pri tej seji energičneje kakor ministri vladnih strank sami. Samo minister Pucelj pa je bil tisti, ki je poizkusil zmanjšati število vpoklicanih letnikov, predvsem oprostiti zadnji letnik, kateri je bil vpoklican ob preobratu. Enako so nastopili tudi socialni demokrati, katerih poslanec Divac je rožljaval prav tako z orožjem kakor poslanec Duličič. Laž je torej, da bi bili klerikalci proti mobilizaciji, resnica pa je, da je bila mobilizacija sklenjena z njih odobravanjem. Trditev, da je bila odredjena demobilizacija na pritisk klerikalcev, pa je tako smešna, da se je ne izplača niti zavrtniti.

Vojni zakon.

V razpravo so prišle nato krivice, ki jih je moral pretrpeti naš kmet vsled krivičnega vojnega zakona. Temeljito je pojasnil tozadevno klerikalno sleparijo tovariš Urek, ki je dejal:

Srbski vojni zakon, ki je bil nekdan dober za Srbijo, je dandanes tudi za Srbijo zastarelo. Enkrat za vselej pa si je treba zapomniti, da je bil ta zakon razširjen na naše kraje s privoljenjem dr. Korošca, ki ni tedaj, ko je bil čas za to, niti ust odprl, dočim rentacija sedaj klerikalci proti zakonu, ki so ga sami zakrivali.

Če vodi kaka cesta še po tako velikih ovinkih, se mora vendar po njej voziti dotlej, da se zgradi nova složnejša. Ravno tako je z vojaškim zakonom. Dokler ne dobimo novega vojaškega zakona, se morajo ravnati vojaška oblastva po starem zakonu, ker drugega zakona ni. Nov zakon more skleniti edinole parlament, katerega delo pa ovirajo prav klerikalci.

Na naslov mladine.

Treba je poudariti razliko, ki se je pokazala pri vpoklicu naših in srbskih fantov. Srbski fantje so se odzvali polnoštevilno pozivu domovine ter mirno prenašali vse neprijetnosti prvih dni. Ležali so na cestnem tlaku in dobivali niso hrane, toda nihče ni mrmral in vsi so se obnašali kakor bi šli na božjo pot. Naši fantje pa so razgrajali, popivali, razbijali steklo na vagonskih oknih, preklinjali in uničevali državno imetje, kakor da ne bi bila njih škoda, če pokvarijo državno imetje. Iz tega, ker se ne zaveda naš fant

dolžnosti do države in ker brezvestno kvari državno lastnino, izvira vsa škoda, ki jo je pretrpel naš kmet pri oddaji vozil in živine. Ta škoda se mora po zakonu poravnati, toda vsakdo je dolžan jo prijaviti, ker le v takem primeru prejme zanj odškodnino.

Nadaljnja razprava je razkrila vse težave našega ljudstva ter obenem tudi dokazala resnost in politično zrelost našega ljudstva. Ko so nastopili še razni govorniki, ki so opozorili na bistvene zahteve naše politike, je bila soglasno in z velikim navdušenjem sprejeta ta-le resolucija:

Po zaslišanem objektivnem, izčrpnem in vsestranskem poročilu tovariša ministra Puclja in tovarišev poslancev izjavlja zbor načelnštva in zaupnikov »Samostojne kmetijske stranke«, da odobrava dosedanje delo svojih poslancev in da jim izreka svojo zaupnico.

Z ozirom na politični položaj pa določuje zbor načelnštva in zaupnikov SKS. soglasno nastopno resolucijo kot smer bodočega dela:

Da služi domovini in da utrdi našo mlado narodno državo, je sprejela »Samostojna kmetijska stranka« na sebe vse sovraštvo in ves odij, ki je spričo današnjih hujskaških razmer neodvračljivo zvezan z vladno stranko, ter vstopila v vladno ter glasovala za ustavo. Kot predstavnik slovenskega kmeta je bila »Samostojna kmetijska stranka« tudi prepričana, da bi bilo v nasprotju s tradicijo slovenskega kmeta, če bi le-ta manjkal ob zgodovinskem dogodku, ko se je sprejela ustava. Zato izjavljamo, da odobrujemo sprejem ustave in da smatramo boj za revizijo ustave za prezgoden in manj važen.

Dasi načelnštvo »Samostojne kmetijske stranke« odločno brani z ustavo doseženo podstavo za konsolidacijo države, vendar ne more odobravati razmer, ki vladajo že vseh pet mesecev po sprejetju ustave. Slovenski kmet je bil prepričan, da se prične po sprejetju ustave plodonosno parlamentarno delo, ki bo odpravilo največje krivice, ki se gode slovenskemu kmetu, ki bo predvsem izvedlo popolno izenačenje zakonov in davčnih bremen, zakaj enakopravni in polnovredni državljani smo.

Temu nasproti pa moramo ugotoviti, da vse parlamentarno delo počiva in, kar je najbolj žalostno, počiva vsled nezdravih preprirov radikalcev in demokratov, ki podreajo osebnim vprašanjem državne interese. Vsled tega je mogoče, da se ne izvrši izenačenje zakonov, vsled tega je mogoče, da se ne izenačijo davčna bremena, vsled tega je mogoče, da se ne premakne naprej agrarna reforma, ki je za jugoslovenskega kmeta življenske važnosti, vsled tega je mogoče, da se kljub neznosnim podatkom državnega proračuna ne prične z varčevanjem in da se ne zatre korupcija, zaradi česar padata ugled države in valuta ter se širi nezadovoljnost.

Ker tega nezdravega stanja, te protiljudske politike »Samostojna kmetijska stranka« kot stranka delavnega ljudstva ne more dalje trpeti, zato zahteva brezpogojno:

- 1.) da se v najkrajšem času izvrši izenačenje davčnih bremen;
- 2.) da se doseže ravnotežje v proračunu s tem, da se zmanjšajo dosedanj izdatki, ne pa, da se sklenejo novi davki;
- 3.) da se prične z rednim parlamentarnim delom;
- 4.) da se izvede izenačenje zakonov;
- 5.) da se dosledno in brezobzirno izvede agrarna reforma in se stori vse za razvoj pašništva;
- 6.) da se vojaški zakon prilagodi potrebam in zahtevam ljudstva in da bodi vojni minister civilist;
- 7.) da se povrne vsem kmetovalcem škoda, ki so jo utrpeli pri oddaji konj in vozil ob mobilizaciji, in
- 8.) da se podvzame odločen boj proti korupciji in potratnosti državne imetje, ker drugače bo »Samostojna kmetijska stranka« prav vsled svojega patriotizma prisiljena, podvzeti proti takemu režimu najostrejši boj.

To stališče »Samostojne kmetijske stranke« pa izhaja iz tega, ker hoče stranka, da bodi država mati vseh državljanov ne pa predmet izkoriščanja nekaterih ljudi. Naše geslo

je zategadelj: Za ljudstvo, za državo, toda proti izkoriščevalcem in proti korupciji!

Pri drugi točki dnevnega reda se je obravnavalo

naše razmerje do srbske zemljoradničke stranke.

Izčrpn in vsestranski referat je podal o tej stvari poslanec tovariš Mrmolija, čigar izvajanja so sprejeli zborovalci z glasnim odobravanjem na znanje. — Izvoljen je bil tudi odbor štirih članov (tovariši Mrmolija, Kušar, Ažman in Zelezničar), ki bo v stiku z zemljoradniki in bo vodil z njimi pogajanja.

Razdelitev države na upravne oblasti je bila naslednja točka dnevnega reda. Tovariš minister Puclj je dal tozadevno obširna pojasnila, na podstavi katerih se je sklenilo, naj se Kranjska ne deli, kar se ločitve štajerskih občin od štajerske tiče, naj pa o tem odločajo prizadete občine same.

Reška železnica.

Spričo rapalske pogodbe je Slovenija brez zveze z morjem, dasi ji je zveza nujno potrebna. Izdelanih je sicer več načrtov, izmed katerih pa zasluži na vsak način prvenstvo Klodič-Horvatov progovni načrt, ki ustreza najbolj tako zahtevam prebivalstva kakor tudi strateškim in splošno gospodarskim interesom. Izčrpn in lepo je o vsej tej zadevi govoril tovariš inženjer Zupančič. Po njegovem poročilu je sprejel zbor soglasno njegov predlog, naj se izreče SKS. za Klodič-Horvatovo prog in proti vsem drugim progam.

S tem je bil najvažnejši del dnevnega reda rešen. Pri slučajnostih so se obravnavale lokalne potrebe ljudstva in je vodstvo SKS. vključilo vse te zahteve v svoj delovni program.

Ob treh popoldne se je končal naš kongres naših zaupnikov, ki je potekel v ponos slovenskemu kmetu in v čast SKS. — Brez hujskarij in brez demagoštva je bilo geslo zbora ter resnost in treznost sta bili znamenje, v katerem se je vršil kongres. Slovenski kmet je dokazal s tem kongresom svojo zrelost kakor tudi to, da mu gre pravica do vlade.

Zato, slovenski kmet, na plan in na delo za svoje pravice, ker Tvoja je pravica in Tvoja je moč!

V boj za zmago Stare pravde!

Pokrajinske vesti.

(Slovesno odlikovanje predsednika »Kmetijske družbe« g. Gustava Pirca) z redom sv. Save III. razreda je bilo v ponedeljek dne 21. t. m. ob štirih popoldne v prostorih »Kmetijske družbe« v Ljubljani. Gospodu predsedniku je izročil odlikovanje tovariš minister Puclj. Bila je lepa in srec povzdigujoča slavnost. Odlikovane naše najiskrenejše čestitke! (O poteku lepe slavnosti bomo prinesli daljše poročilo v prihodnji številki. Uredništvo.)

(Cenjenim naročnikom in dopisnikom.) Vsled poročila o zboru zaupnikov smo morali odložiti celo vrsto člankov in poročil. Ker bo imela prihodnja številka prilogo, zato bomo vse zamujeno v njej objavili. Naznanjamo dalje, da list redno in točno odposiljamo in da ni naša krivda, če ne prejmete naročniki lista pravočasno. Izporočite nam, če sumite, da morda kdo list zadržuje! Vse svoje prijatelje pa pozivljemo, naj delujejo s podvojenim silo za naš list, ki je naše edino in glavno orožje. Vsak naš pristaš pridobi v mesecu decembru vsaj še enega naročnika! Prispevajte za tiskovni sklad, ker stroški za tisk lista so ogromni! Vsi na delo za »Kmetijski list«, vsi na delo za naše glasilo! — Uredništvo »Kmetijskega lista«.

(Vsem krajevnim organizacijam SKS. v celjskem področju.) Vse organizacije, ki so v tekočem letu že imele svoj občni zbor, naj blagovolijo to takoj naznaniti podpisanimu tajništvu. Organizacije, ki še niso imele občnega zbora, pa prosimo, naj ga čim prej skličejo ter nam 14 dni prej javijo dan, uro in kraj občnega zbora. — Tajništvo »Samostojne kmetijske stranke« v Celju.

(Krajevni odbor SKS. za Selško dolino) bo imel v nedeljo dne 18. decembra ob dveh popoldne v Selcah v hiši št. 56 občni zbor s tem-le dnevnim redom: Poročilo načelnštva, volitev odbora in slučajnosti. Tovariši, udeležite se občnega zbora polnoštevilno, ker v skupnosti je moč! Naprej za Staro pravdo!

(Darila za tiskovni sklad SKS.) Tovariš Josip Kodrič pri Sv. Križu na Dolenjskem je poslal 330 kron, tovariš Fran Kramberger v Gočovi pa 300 kron. — Ob godovanju jurjevskih samostojnih Leopoldov se je nabralo 200 kron, katere je poslal tovariš Alojzij Korošak iz St. Jurija ob Ščavnici. — V gostilni pri Janezu v Zabji vasi se je nabralo 100 kron. — Živelj nabiralec in darovalec!

(Železniška zveza med Radgono in Ljutomerom.) Na ponovne intervencije naših poslancev, zlasti tovarišev Drogenika in Mrmolje, je odgovoril železniški minister to-le: Po členu 319. senžermenske pogodbe se ureja promet na progi Ljutomer-Radgona po posebnih dogovorih zainteresiranih železnic. V ta namen so se meseca maja tudi že vršila pogajanja v Celovcu in pozneje v Mariboru. Ta pogajanja so bila sicer deloma uspešna; ker pa jih ni predložila niti štajerska, niti pokrajinska vlada v Sloveniji osrednji vladi v Beogradu v odobrenje, zato še do danes ni v Mariboru doseženi sporazum potrjen in veljaven. Ker pa je naznanila med tem štajerska vlada, da ustavi za naše državljane tranzitni promet na progi Maribor-Ljutomer, je zahtevalo notranje ministrstvo od ljubljanske vlade zapisnik o mariborskem sestanku in ga potem izročilo ministrstvu za zunanje zadeve s predlogom, da se reši vsa zadeva. Ker pa je prav sedaj konferenca v Portorožu, na kateri se bodo razpravljala tudi vprašanja prometa med deželami bivše Avstrije, je dobil delegat železniškega ministrstva dr. Bončina nalogo, da brezpogojno sproži na konferenci vprašanje prometa na progi Radgona-Ljutomer. Od uspeha konference bo odvisno, če bo treba podvzeti še kakšne posebne korake, ali pa če bo že konferenca sama rešila to vprašanje. — Če bi bili zlobni, bi mogli izvajanjem železniškega ministra dostaviti, da tako utemeljuje ljubljanska vlada potrebo avtonomije.

(Odlikovanje.) Pohvalo in priznanje za uspešno vzgojno in učno delovanje je izrekel višji šolski svet učiteljskemu osemrazrednemu šoli v Mokronogu.

(Dobrega posojilniškega tajnika.) ki bi vršil obnem službo občinskega tajnika, se sprejme. Plača 4000 kron na mesec in druge ugodnosti. Prošnje je treba vlagati pri tajništvu SKS. v Ljubljani, Kongresni trg št. 9.

(Služba prefekta in učitelja) za splošno izobraževalne predmete s prejemki IX. činovnega razreda, s prostim stanovanjem in pripadajočimi užitki, se odda na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu. Prednost imajo prosilci z daljšo učiteljsko prakso, z usposobljenostjo za nadziranje internata in vzgojo učencev in eventualno tudi za pouk v čebelarstvu in stroki in petju. Prošnje naj se vlagajo do dne 1. decembra t. l.

(Sokolsko gledališče v Radovljici.) Novi oder v Sokolskem domu se odpre dne 26. t. m. ob osmih zvečer. Upričarila se bo izvirna noviteta, simbolična igra »Klučiči«, ki jo je spisal J. Spicar. Dne 27. t. m. ob desetih popoldne bo prav tam sestanek naprednih gorenjskih društev, ki se pečejo s katerimkoli izobraževalnim delom. Isti dan ob treh popoldne bodo ponovili igro »Klučiči«.

(Z Bleda.) Onim, ki se jih tiče. V soboto dne 5. novembra se je pripetil na Bledu nastopni dogodek. Izvošček Anton Zark se je peljal zvečer z Bleda domov v Lesce. Na poti je zadel konj ob električno žico, ki je visela pretrgana čez cesto. Konj je takoj poginil. Samo srečnemu slučaju se je zahvaliti, da ni postal žrtev električnega toka tudi izvošček. Dasi je bil ravnatelj Sernee že ob petih popoldne opozorjen na pretrgano žico, vendar ni ničesar ukrenil. Samo zaradi tega je bila ta nesreča mogoča. Zato zahtevamo ponovno, da se nastavi pri elektrarni v Završnici mož, ki bo skrbel za dobro poslovanje v elektrarni. Najbolje bi bilo, če bi se nastavil inženjer, ki bi bil obenem tudi ravnatelj. S tem bi se prihranili obenem vsak mesec lepi tisočaki, ki jih prejema, po nepotrebnem ravnatelj. Varčujte tudi pri elektrarni! — Več prizadetih kmetov in obrtnikov.

(Mariborski trg s kmetijskimi pridelki.) Mislimo, da ni tržišča na svetu, kjer bi se upali norčevati tržni organi na tako sirov način iz kmetijskega ljudstva, ki prinaša svoje pridelke v mesto na trg, kakor se dogaja to v Mariboru. Tržni organi se norčujejo brezobzirno iz ljudstva, ga šikanirajo in izživajo prepire, da morejo potem kazensko preganjati kmetško ljudstvo. Nobena postava in noben zakon tega ne preprečujeta, pač pa pridno posluje občinsko sodišče za pobiranje draginje, ki neusmiljeno preganja kmete in se meni le za trgovino s kmetijskimi pridelki ter spi in popolnoma miruje, ko se dvigajo cene izdelkov, ki jih kmet potrebuje in kupuje. Na ta način je bilo mogoče, da je prišlo dne 9. novembra do tega, da je prisilila policija mlekarice, po večini uboge vinčarke, da so morale prodati mleko za tako ceno, kakršno je določila mestna gospoda, to je socialnodemo-

kratski župan in občinski svetovalec »zvezarji« Zebot, dr. Leskovar in drugi. To je menda zahvala viničarjem, ker so organizirani v socialnodemokratski kmetško-delavski zvezi in v klerikalni »Kmetijski zvezi«. Iz postopanja obeh strank proti mlekaricam je razvidno, da imata obe stranki viničarje za tako neumne, da le-ti ne bodo izpregledali kljub tako vpijočemu dogodku, kakršnih se je pripetil dne 9. novembra, in da bodo še naprej zvesto glasovali za kandidate obeh zvez. Kmet je dober pri volitvah, kadar pa gre za želedec gospode, pa ni nič drugega kakor živina, ki ne zasluži obzira, kakor se je pred kratkim izrazil nekdo izmed mariborske mestne gospode. Viničarji, spametujte se in postavite se na svoje noge! Proč od izkoriščevalcev kmetga, proč od mariborskih meščanskih strank!

(Užalencu iz Jarenine.) Izjava. V umazanem »Slovenskem gospodarju« se tožite, češ da sem prevzet, ker vam ne odzdravljam. Vedite, da smatram pozdrav takšnega moža, kakršnega ste Vi, za žalitev in da nočem s takimi ljudmi imeti prav nobenega posla. Zato Vam pozdrav odklanjam. Zakaj, vam mora biti tudi znano. Z menoj vred ste ustanovljali SKS. Sporazumno z Vami sem šel na ustanovni zbor stranke v Ljubljano. Skoraj nato pa ste prišli omahovati. Iz kakih varčkov, ne vem. Toda ker ste se mi zdeli nezanesljivi, vam nisem poslal nič valila na prvi naš šhod v Jarenini. Vseeno pa ste prišli na moj dom in se silili v stranko. Pozneje sem uvidel, da niste samostojen gospodar, temveč da ste popolnoma v oblasti svoje žena. Teden dni pred Vašim izstopom iz naše stranke ste dejali našemu odborniku, da se ne morete izpostavljati za našo stranko, ker vam je dala žena ultimatum, da se loči od Vas, če se ne odpoveste SKS. Dejali ste, da je SKS. dobra stranka, da ostanete njen pristaš, samo da ne morete zanj odgovarjati. Takoj nato pa je prinesel »Slovenski gospodar« Vašo izjavo o izstopu iz SKS. poleg tega ste blatili v izjavi na grodnin stranko, o kateri ste rekli še nekaj dni prej, da je edino prava kmetijska organizacija. In takemu možu naj bi jaz odzdravljaj! Spoštujem političnega nasprotnika, če je dostojen. Človeka pa, ki govori vedoma neresnico, preziram. Vi ste pobožen človek; za to vam čast in priznanje. Kako pa naj razumem Vaše blatenje in natočevanje, da sem zaslužil s politiko tistošče in da sem sleparil z obljubo, da bom preskrbel drva? Kako je s »tistošči«, ki sem jih zaslužil s politiko, sem že obklical. Kar se tiče drv, pa je stvar taka-le: Drva sem obljubil in tudi preskrbel, kar morate vedeti Vi najboljše, ker ste jih delili. Drv je bilo zadosti; saj jih je ostalo še nad 100 kubčnih metrov, za katere se ni nihče oglašil. Kako morete potem Vi, ki pravite, da ste pobožni, tako umazano lagati? Ali ste morda mnemija, da je dotičniku, ki pripada klerikalni stranki, odpuščeno vse že zategadelj, ker je klerikalec? Če mislite tako, potem predizno grešite v božjo milost, ker skrinibe namem sv. spovedi! — Dalje trdite, da je »Kmetijska zveza« dobra stranka. Sami veste, da temu ni tako. To vedo tudi Roškar, Pišek, Brodar in drugi, toda omanjajo jih je slava in deloma tudi denar, da so izdali kmetovce osamevojitev. In tem ljudem se pridružujete danes. Vi ne kot samostojni kmet, temveč kot pokoren sluga. — Tisto, da me podite v Vrtojbo, je pa tako demagoško in tako protikršćansko, da sploh niste vredni odgovora. — Zapišite si Vi in vam enaki to-le: Imam čisto vest in čiste roke. Zato me klevete »mož«. Vaše vrste in vsa obrekovanja, umazancev okrog »Straže« in »Slovenskega gospodarja« prav tako ne zadenejo kakor ne doseže zmerjanje vlačuge poštene ženske! — Ivan Mrmolija s. r.

(Iz Zibike.) Pri nas se oklepamo vedno trdnje naše »Samostojne kmetijske stranke«. Vsi uvidevamo, da je to potrebno, zakaj drugače bi klerikalni koferarji hodili po nas. Tako pa se bomo klerikalnega, za skrajni otrešil in šele tedaj se bo pričelo kmetovo vstajenje. Da se zgodi to čim prej, je potrebno, da tudi Vi, dragi Zibičani, pridno berete naš »Kmetijski list«, ki vam prinaša vsak teden svetovne novice ter je vnet in odločen. Vaš zagovornik! Zategadelj naročajte »Kmetijski list«. Dotičnik, ki mu je težko čiti najenkrat 50 kron za list, naj pa kupuje vsaj posamezne številke, ki se dobivajo vsako nedeljo pri tovarišu A. Cvirnu. Vsi na delo za naše stanovsko glasilo, vsi na delo za naš »Kmetijski list«!

(Sv. Juri ob Ščavnici.) V »Murski straži« z dne 4. novembra besedič naš gospod kaplan v svojem dopisu o »kričici«, ki se godi g. Pergerju zaradi predpisane davka. Neumno in otročje je valiti krivdo na davčni urad. Da pa se zadeva malo pojasni, hočemo izpregovoriti tudi mi. Med časom, ko smo bili mi na fronti — z nami tudi g. Perger — je vladala na domu Pergerjeva žena. Kakšne cene je imela v trgovini ter po kakšni ceni in kakšnem

receptu je kupovala vino, to ve nekdo vsa naša župnija, ampak to vedo tudi vse sosedne župnije. Vsi vemo, da je imela Pergerjeva žena klet napolnjeno z vinom, ki ga je nakupila po nizki ceni, čakala potem z njim nekaj časa in ga končno prodala petkrat dražje. To pa se ni godilo samo z vinom, temveč tudi z drugimi stvarmi. Zgodba o sladkorju bi razjasnila lahko marsikaj in najbrže ne samo častni stvari. Vprašamo samo to-le: Kako je mogla »malala« kramarica zidati v najdražjem času enonadstropno hišo, ki stane gotovo 100.000 do 150.000 kron? Gotovo je marsikatera opeka plačana s solzami nas revežev. A da ne bo nobene zamere, je dala premetena kramarica hišo blagosloviti in zajadrala jo v klerikalni tabor. In v naročju klerikalizma si misli, da lahko uganja, kako hoče. Saj to je tudi prav »katoliško«, da je ovadila g. Koviaka, češ da plačuje premalo davkov itd. Lopovi! Ali skrbite za njegove otroke morda klerikalec? Da bomo bolj na jasnem, napišite nam še povemo, da dolg g. Pergerjeve v znesku 60.000 kron ni noben dolg, ampak je le pesek v oči davčnemu oblastvu. Če ste res reveži, kako morete potem darovati tri voze drv za oslovski, pardon »Orlovski dom«? Ljudje, ki se potegujejo za Vas po časopisih, imajo za to svoj vzrok. Saj jih Vi »revie« večkrat pogostite v svojem vinogradu z vsem dobrim tako, da jadra družba nato vsa vesela domov. To smo morali povedati, da zve svet, kakšni klerikalni reveži so tisti, ki hočejo rovariti zaradi odmere davkov proti naši državi. Tudi tudi pod okriljem »Orlov« se vam ne bo posejevalo Vaše delo, ker klerikalizmu je v Jugoslaviji odklenalo. — p.

(Iz Artiča.) Priznava, ni vredno, da se spominjamo naših klerikalcev. Ker pa še tako visoko višajo nosove in se postavljajo, kakor da bi bil vsakdo izmed njih najmanj škof, vendar nekoliko besedi o njih modrosti. Kakor rečeno, sila prevzetni so naši klerikalec in mi samostojni smo veličanski reveži proti njim. Dasi pa prepirajo samostojno, jim vendar diši denar samostojnih. Če bi se mogli dobro prirediti v samostojno hišo, tedaj bi ta hiša ne bilazniti protiversa niti protikršćanska. Tako je največji klerikalni agitator ob volitvah pridno hodil za »samostojno« nevesto. Toda vzhajajoški »žlahti« mu ni nič pomagalo in vsa njegova prizadevanja so bila blagoslovljena s prav tako smelo, kakršno je imela njegova pobožna sestra, kateri diši samostojen ženina. Ker je klerikalec sit ves svet, zato jih nihče ne bo za sorodnike. Zategadelj bodo, kakor vse kaže, še poslednji klerikalci ugonili v samostojnem morju, kajti vse Artiče so v taboru Stare pravde!

Iz Prekmurja.

(Iz Murske Sobotice.) Ni še prenehala topla jesen s svojo dolgotrajno sušo, ko je pisal kane v noči, od dne 23. na dan 24. oktobra tako zaželeni potrebni dež. Oddalnil se je naš kmet-ratar in marsikaka guba se je izgubila na njegovem obrazu. Imeli smo sicer lepe dneve tudi po 24. oktobru, toda vremenska stanovitnost je pojemale bolj in bolj. Vsi vetrovi se bore za nadvlado, zmaguje pa »vogršček«, tisti ostri krivci, ki prihaja od nekdaj iz madžarske nižave in ki pogodi v vsako še tako majhno odprtino ali špranjo. Mrla jutra nastopajo in slana mori neusmiljeno; dreve izgubljajo svoj listni okras in list za listom pada na zemljo. — Kmet je napravlil, kar je mogel: oral in sejalo je, pripravljalo stelo, drva itd. Zgledaj vsejano žito je trpelo spričo suše, ponekod je celo usahnilo. Kako hujo je to, ve posebno siromak, ki se mora boriti za vsako zrnce in dostikrat stada, da si zagotovi bodoči kruh. Tako se je morala tuintam ponovno sejati rž, kar so občutili težko zlasti siromaki. Pšenica, kakor splošno vse setve, izvedene ob pravega času, kažejo dobro. Upajamo, da nas vera v grudo in njem plod v bodočem letu ne prevzari, kar je paš iskrena želja vsakogar, ki ve ceniti blagostanje kmetijskega stanu in njegov vpliv na ostalo človeško družbo. Sredi meseca novembra smo. Mnogo jesenskih del je še na dnevnem redu, toda vprašanje je, če jih bomo mogli dovršiti. Ze nekaj dni tuli in kupiči sježena oblaka »oča Krivec« in danes (dne 10. novembra) je začel postiljati z belimi odejo. Z nastopajočo zimo je postala pereče vprašanje kuriva. Posebno težka vprašanje za siromake, ki živa brez sredstev od danes na jutri. Tem pomilovanju vrednim ljudem poiščite, pomagati oblastvo, kolikor mu je to sploh mogoče. In prav je tako! Mnogi ljudi pa je tudi, ki so prišli v bodo le vsled svoje lahkomišljenosti. Čutime sicer z njimi, vendar pa jim odrekamo pravico do odškodnine. Uravnajmo svoje življenje skladno z dejanskimi potrebami! Ne bomo lahkomišelniki, temveč varčujemo in gradimo za stara leta — za zimol Seveda vse, dokler je še čas!

O-I.
(Novice iz Murske Sobotice.) Sekretar II. razreda in vodja okrožnega agrarnega urada v Murski Soboti, g. M.

Gregorovič, je nastopil dopust. Njegov začasni namestnik je ravnatelj g. Anton Segar. — G. Fran Vezjak, državni komisar na Ziljevem veleposestvu v Beltincih, se je, kakor čujemo, odpovedal svoji službi. Naslednik mu bo baje g. inž. Mikulž. — Neka Ernestina Batjanj — pravijo ji grofica — je širila po Prekmurju nerresnične, za gg. državne nameščence tukajšnjih veleposestev skrajno žaljive vesti. Tožena zaradi razžaljenja časti, je kaj hitro retirirala ter ponudila roko sprave, ki je bila — čemur se zelo čudimo — baje tudi sprejeta. Govori se, da je v afero zapleten tudi neki višji funkcionar. Morda pronikne o tem še kaj več v javnost. Vsekakor upamo, da bodo prizadeti znali braniti svojo čast, in sicer tudi proti — grofici.

Politične vesti.

(Vladna kriza.) Ne mine dan, da ne bi prinesli časopisi vesti, da je vlada v krizi. Mesece in mesece že napovedujejo opozicionalci, da se bodo sprli demokrati in radikalci in da se bo razbila vladna koalicija, toda vse dosedanje prorokbe se niso uresničile. Kljub vsemu temu pa vendarle obstoji vladna kriza, in sicer iz čisto naravnih razlogov. Današnja vlada je stvorjena v glavnem iz demokratov in radikalcev, ki so si tako nasprotni kakor pri nas nekaj liberalci in klerikalci. Da taka zveza ne more biti preveč iskrena, je jasno. In zato bi se sedanja koalicija že davno razbila, če bi bila opozicija malo več vredna in če se nekateri ne bi bali novih volitev. Če se razbije sedanja vladna večina, potem bi se mogla stvoriti nova vlada edinole iz radikalcev, klerikalcev, mohamedancev, zemljoradnikov in zajedničarjev. Toda kje je tisti junak, ki bi si upal tako nasprotni si stranke združiti v eni zvezi in zvezo vzdržati. Vsled nezmožnosti sedanje opozicije je torej nova koalicija strank izključena. Razbitju sedanje vlade bi morale zato slediti nujno volitve. Kakor rečeno, se pa volitev vladne stranke boje in zato vztrajajo v koaliciji, čeprav se vedno bolj in bolj sovražijo.

(Osebnosti.) Najžalostneje pri tem boju demokratov in radikalcev pa je, da se vodi ves boj iz osebnih ozirrov. Kdo bo minister, ali ostane Pribičević notranji minister ali ne, samo taka osebna vprašanja odločujejo o nadaljnjem obstoju koalicije. To je nezdružljivo in nepravilno, ker prvo mora biti državni interes in šele potem naj pridejo na vrsto osebni interesi. Nikakor se ne sme pozabiti, da je stanje naše države nad vse težko in da bi nova vladna kriza silno škodovala našemu ugledu in zopet znižala veljavo našega denarja. Zato je skrajni čas, da merodajni krogi to spoznajo in da zaradi osebnosti ne tirajo države v pogubo. Dasi se ponasamo s svojim patriotizmom, bi vendar ravno zbog patriotizma morali nastopiti proti takim nezdravim in škodljivim razmeram.

(Volilni zakon.) Ustava bo šele takrat popolna, kadar bo sklenjen volilni zakon, ker z njim bo ustvarjena podstava za parlamentarno državo, kar naj bo po ustavi naša država. Zato je nujno potrebno, da izdela naš parlament čim prej volilni zakon. V ta namen je imel tudi že ministrski svet prvo sejo, na kateri je sklepal načelno o novem volilnem redu. Sklenjeno je bilo, da imej Slovenija tri volilna okrožja; Ljubljano (mesto), Kranjsko in Štajersko. En poslanec bi prišel na vsakih 40.000 prebivalcev. Poslanski mandat se naj pripozna samo strankam, ki dosežejo količnik. (Na ta način bi izgubili v Sloveniji mandate narodni socialisti in deloma tudi demokrati.) Uvesti se nameravajo tudi nove, takozvane državne liste. Za primer naj navedemo to-le: Mi bi se zvezali z zemljoradniki in bi postavili skupno državno listo, s čemer bi prišli količniki obeh strank do veljave. Dasi načrt za volilni zakon še ni izdelan, je vendar gotovo, da obvelja proporc kakor tudi načelo splošne, enake, tajne in direktne volitve s krogičami.

(Razdelitev države na oblasti.) Po ustavi je bila vlada dolžna predložiti načrt glede razdelitve države na oblasti. Vladni načrt ima to napako, da se ne ozira zadosti na gospodarske interese, temveč razdeljuje nekatere oblasti le po političnih ozirih. Pripominjamo, da je vladni načrt neobvezen, da torej nobena vladna stranka ni obvezana zanj gisovati,

temveč imajo vse stranke glede tega načrta proste roke. Razdelitev države na oblasti je nujna, dasi je način, kako se naj to izvrši, gotovo najtežje vprašanje. Zategadelj bi bil trikrat greh, če bi se hotelo to vprašanje rešiti s hujšakstvom, kar delajo naši klerikalci. Treznost in preudarnost morata vladati pri reševanju tako važnega vprašanja in nasprotnik ljudstva je dotičnik, kdor dela za demagoštvo.

(Klerikalna sleparija z demobilizacijo.) Že v predzadnji in v zadnji številki smo razkrili klerikalno sleparijo z demobilizacijo. Ugotovimo naj, da so bili klerikalci dne 21. oktobra tisti, ki so zahtevali ne samo, da pojdi naša vojska nad Madžare, temveč, da zasedi naša vojska celo dele Avstrije. To je pomenilo vojno! Tako so se izkazali klerikalci zopet za največje vojne hujšake. To svojo podlo obrt so že leta 1914. zelo sijajno izvrševali. Ko so izpredvideli, da vojne ne bo in da jo ljudstvo ne mara, pa so naenkrat obrnili plašč in «Slovenec» je napisal «Narodu», če se ne boji pisati za vojno, ko bo izgubil s tem vse naročnike. In kakor pripravljajo izvestni ljudje procesije za dež tedaj, ko ga že napoveduje barometer, tako so zahtevali klerikalci demobilizacijo tedaj, ko je bila že sklenjena. Ti sleparji mislijo v resnici, da je ljudstvo tako neumno, da bo verjelo vsako njih laž. Dr. Korošec pa se ne sramuje pisanja svojega glasila, da so dosegli demobilizacijo klerikalci, ki so v opoziciji. Tako razumejo ti zastrupljeni ljudje krščansko pravičnost!

(Posledice klerikalnih hujškarij) bodo nekateri ljudje zelo neprijetno občutili. Mnogi kmetski fantje so namreč naselili klerikalnim hujškarijam in se niso odzvali pozivu vojaškega oblastva. Vse te nepokorneže bo zadela sedaj občutna kazen, ker vojaško oblastvo ne pozna nobene šale. Zato, mladeniči kakor tudi starši, ne poslušajte dotičnikov, ki govorijo vse le iz vladnoželjnosti, zakaj njih hujškarije Vam bodo samo v škodo!

(Vojaškemu oblastvu.) Priznavamo, da so ravnali nekateri mladeniči, ki se niso odzvali pozivu domovine, napačno. Toda tega so krivi hujšaki in ne mladina sama. Zato zadeni kazen prave krivice, ki so, kakor rečeno, hujšaki. Sploh nobena kazen pa ne sme zadeti tistih, ki so odšli domov, ker so nekateri listi, predvsem «Jutro», razglasili, da je demobilizacija sklenjena. Kaznovanje le-teh bi bila očitna krivica, proti kateri bomo nastopili z vso silo.

(Katoličanom v preudarek!) Dr. Korošec nastopa zopet kot zagovornik katoličanov. Slabšega zagovornika katoličani gotovo niso mogli najti kakor je ravno dr. Korošec. Že Kristus je dejal: «Dajte Bogu, kar je božjega, in dajte cesarju, kar je cesarjevega!» To se pravi: Dajte državi, kar je njenega, in šele potem imejte pravico zahtevati od nje tudi svoje pravice. Dotičnik, ki hujška proti državi, ne da državi tega, kar ji gre. Katoličanova dolžnost je, da se podredi državni oblasti. Kdor pa hujška proti njej, greši. In to delajo klerikalci! Sedaj pa vprašamo: Ali se je čuditi, če država noče slišati onih, ki so proti njej, ali se ni bati, da bodo pravice katoličanov oškodovane, če bodo njih zagovorniki taki ljudje kakor je dr. Korošec, ki je na čelu vseh hujšakev? To preudarite, zakaj za Vaš dušni blagor gre!

(Albanija.) Po londonskem paktu sta nam bila zagotovljena Skadar in ves Črni Drim. Danes pa nam iste velesile, ki so podpisale londonski pakt, nočejo priznati niti dobrih mej. Še več! Albanci, ti roparji Balkana, vpadajo v naše pokrajine, ropajo v njih in pobijajo ljudi. Če jih pa hočemo zato kaznovati nam zakličejo velesile svoj «stoj!», kajti Albanija je neodvisna država. Lepa država to, ki brani vse roparje! — Letos poleti so vpadli Albanci zopet v večjem številu v našo državo in porušili do tal med drugimi vasmi tudi staro srbsko vas Tajmište, ki je vzdržala vse turške in arnavtske napade. Ko je zaradi tega zasedla naša vojska tako mejo, da se ne bi ti vpadli mogli več ponavljati, pa je bil ogenj v strehi in velesile so nam začele groziti, če ne izpraznimo takoj Albanije. Prišlo je do seje tiste zloglasne Zveze narodov, kjer veliki narodi upravljajo svet na škodo manjših naro-

dov. Tam so sicer priznali naše plemenito postopanje, zato pa so nas oiganili za meje. Pa nikar ne mislite, da bi velesile v resnici tako ljubile Albance! Kaj še! Vse, kar ima kako vrednost, so pokupili v Albaniji in sedaj branijo slabo Albanijo, da morejo odnesti iz nje, kar so si tam nagrabili. Taka je zgodovina našega razmerja z Albanijo, ki zopet kaže, da ne pridemo prej v svetu do veljave, dokler se notranje ne utrdimo.

(Razorožitvena konferenca v Vošingtonu.) V Ameriki se vrši te dni razorožitvena konferenca, ki naj doseže, da prično narodi z razorožitvijo. Kakor je misel lepa, tako pa je gotovo, da iz te misli še dolgo ne bo kruha, ker vsaka država bi pač najraje imela, da bi bile druge države brez vojske, toda sama noče o tem ničesar slišati. In to se je pokazalo tudi na vošingtonski konferenci. Anglija je pristala na razorožitev le pod pogoji, ki v resnici onemogočujejo razorožitev. Japonska je še jasneje povedala, da noče razorožiti sebe. Konferenca je potekla torej brez vsakega uspeha in namesto razorožitve se govori danes o

(vojni v Tihem oceanu.) ki utegne izbruhniti med Ameriko in Japonsko. Japonci hočejo imeti na podstavi gesla «Azija Azijatom!» predpravo za ukoriščanje Sibirije in Kitajske, Amerikanci pa bi radi to preprečili. Toda ker so Japonci dandanes tako močni, da morejo svojo namero tudi izvršiti, zato boj za nadvlado v Tihem oceanu.

(V Indiji) trajajo še vedno nemiri. Ko je prišel angleški prestolonaslednik v Indijo, so izbruhnili ti nemiri z novo silo in prišlo je do krvavih pobojev. Anglija, ki hoče učiti nas zaradi Albanije manir, bo bolje storila, če bi napravila red v Irski in v Indiji, kjer se le z največjo težavo vzdržuje angleško gospodstvo.

Raznoterosti.

(Koliko velja češko orožništvo?) Po proračunu za leto 1922. bi znašali na Češkem izdatki za policijo 114.350.870 čeških (okrog 342 milijonov naših) kron, izdatki za orožništvo pa 239.920.900 čeških (okrog 717 milijonov naših) kron, skupno torej čez eno milijardo.

(Povsod prezgodnja zima.) Z vseh strani prihajajo vesti o kruti in prerani zimi. V nekaterih ameriških državah je nastopila ostra zima in zapadel je že visok sneg. Severno morje je že zahtevalo več žrtev in v luki Izaku je morje vrglo na obrežje več trupel francoskih mornarjev. Na Angleškem je pretečene dni kazal toplomer že 18 stopinj pod ničlo. Splošno napovedujejo za mesec januar zelo ostro zimo.

(Srednji vek.) Pred nekim dunajskim sodiščem je bil obsojen dijak Karel Walter na šest mesecev zapora, ker je ranil v dvoboju smrtonosno dijaka Visensa. Udaril ga je namreč s sabljo po glavi tako močno, da je moral Visens v bolnico, kjer so ga operirali. Ker se pa operacija ni posrečila, je Visens umrl. Značilno je, da je obsodil sodnik dijaka samo na zapor, kakor da bi se danes veljal srednjeveški nazor, da v dvoboju ni uboja.

(Človek z 283 zaročenkami.) Kakor smo že v zadnji številki «Kmetijskega lista» kratko poročali, se je prišel v Parizu velik proces proti nekemu Landriju, ki je imel 283 zaročenk, izmed katerih jih je 10 umoril. Proces zbujajo po vsem svetu največje zanimanje. Zategadelj hočemo podati tudi mi nekatere njegove zanimivosti. Kako je došel Landri? On je iskal pred vsem neumnice ženske. Prednost so imele pri njem take, ki so bile že okoli 40 do 50 let stare, imele nekoliko premoženja in bile brez sorodnikov. Na ta način se mu ni bilo treba bati, da bi sorodniki poizvedovali, kam je izginila njegova žrtev. Zene je dobival večinoma potom oglasov v listih. Predstavljal se je, kakor je kaki ženski najbolj ugajalo. S. daj je bil bogat industrijec, nato zopet diplomat ali oficir ali kaj drugega. Kakor poklic, tako je menjaval tudi svoje ime, in sicer na naravnost brezsrčen način. Prevzemal je namreč imena svojih žrtev. Ko je ubil gospo Gije, se je pisal gospod Gije, ko je izginila gospa Kiše, je bilo njegovo ime gospod Kiše. Da je bil njegov posel lažji, si je kupil vilo, v katero je zvažljal svoje žrtve. Z raznimi laskanji je dosegal, da so bile ženske slepe vanj zaljubljene; tudi mu ni bilo težko doseči, da so mu odstopile vse, kar so imele. Ko je zaželenost dosegel, je žrtev izginila in na vrsto je prišla druga. Landri je opravljal svoj nečloveški posel na leta, ne da bi ga kdo izsledil. Slednjič pa je prijavila policiji neka sorodnica ene izmed njegovih žrtev, da je izginila brez sledu njena sestrnica takoj, ko se je poročila z Landrijem.

Policija je prišla tedaj Landrija in ga v začetku zasledovala le zaradi napačnega imena. Skoro pa so prišle na dan tudi druge stvari in med dvoletno preiskavo je ugotovila policija, da je imel Landri 283 nevest, izmed katerih jih je deset izginilo brez sledu. V Landrijevi vili so našli stvari, ki so bile last teh desetih žen, in sicer celo tako intimne stvari kakor so napačni lasje. Ena Landrijevih žrtev je vzela, ko je šla v vilo k Landriju, s seboj svojega mačka, druga zopet dva psička. Na vrtu vile so našli zakopanega mačka kakor tudi oba psička. Dobili pa so tudi Landrijev dnevnik z dragocenimi podatki. Tako so bila zabeležena v dnevniku samo imena onih desetih žen, ki so izginile, dočim vseh drugih 273 Landri ni niti omenil. In poleg tega je bil zabeležen pri vsakem imenu datum s pripombo, kdaj se je to ali ono zgodilo. Končno je bila pripisana tudi vsota, ki jo je «zaslužil» Landri s tem, da je ubil ženo. Kako je ubijal Landri svoje žrtve? Okoli vratu mačka in obeh psičkov so našli vrv, namočeno v omamljivo tekočino, znak, da je Landri živali zadavil. Sumi se, da je ravnal prav tako s svojimi žrtvami, dasi se to ne more dokazati, kajti Landri je trpela svojih žrtev sežigal. Znano pa je, da se človeško truplo silno težko sežge. Ker so našli v peči Landrijeve vile samo kosti glav in rok, sumijo, da je sežigal morilec samo glave in roke, in sicer zategadelj, da se ne bi moglo spoznati trupel. Dognalo se je dalje tudi, da je vozil Landri na avtomobilu večje zaboje, ki jih je metal v jezero. Sumijo, da so bila v teh zabojih trupla umorjenk. Landri pri razpravi vse taji in zatrjuje, da hoče priveriti vseh deset žen, če ga izpuste na svobodo. Omeniti je treba tudi trditve nekaterih, da kosti, ki so jih našli med pepelom v peči, niso človeške, temveč prasičje. Proces seveda še ne bo tako kmalu končan. Ali bo Landri obsojen ali ne, o tem se ne more danes še nič gotovega reči. Toliko pa je gotovo, da je Landri eden izmed najpreteknejših sleparjev žensk in da na svetu gotovo še noben moški ni imel toliko nevest kakor on. Na drugi strani se pa more tudi reči, da se je ženska lahkovernost zopet enkrat izkazala. O izidu procesa bomo poročali.

(Žena — zver.) V Parizu se je zgodil pred tednom strašen zločin. S pomočjo svojega ljubimca je ubila ponoči neka žena svojega moža, mu odrezala glavo in vse ude ter nato truplo zakopala. Zločin so odkrili in parček je bil v trenutku, ko je hotel odpotovati, po policiji aretiran.

(Primanikljaj sovjetske Rusije) znaša 20 tisoč milijard rubljev. V številkah se izrazi vsota tako-le: 20.000.000.000.000. Zelo dobro gospodarilo!

Cementni strešnik.

Strahovito pomanjkanje stanovanj v vseh evropskih državah po vojni nas sili misliti na vse možnosti, kako bi se odpravilo pomanjkanje dobrega materiala in zgradbe izvrševala kar najceneje.

Že več nego 50 let pozna svet cementno strešno opeko in se je že leta 1879. dognalo, da so strešniki, ki so bili že 35 let na strehi, še zmeraj dobri in dalje uporabni. Vendar pa je bilo šele v zadnjem času mogoče uporabo cementnih strešnikov povsod popularizirati, in sicer v prvi vrsti zategadelj, ker je potreba stavbnega materiala zmeraj silila na to, da se poleg splošno uporabnih opek iz gline pritegne še drug material v konkurenco, v drugi vrsti pa zato, ker so stroji za proizvodnjo strešnikov znatno obnovljeni.

Dozdaj so se namreč uporabljali stroji, pri katerih so se ploče, ki so služile za to, da dajo opeki trdnost in odpornost, pomikale z močjo delavcev. Glajenje opeke, ki ji je podalo nepremočljivost, se je opravljal z roko in s pomočjo lopate.

Jasno je, da pri takem proizvodstvu število izdelanih opek ni veliko in da masa cementa pri izdelovanju s fizično močjo enega delavca ne dobi potrebne trdnosti. Posledica tega je naravno ta, da nima opeka vedno enake trajnosti in da je deloma prepustljiva.

S konstrukcijo Ambi-stroja so ti nedostatki odpravljani. Zelo bistro umno zmišljen navor omogoča vzlic temu, da se stroj pomika z roko in da dobi opeka brez ozira na individualno sposobnost delavčeve stalno isto sestavo in obliko. Razen tega stroj vsako opeko oglaja tako, da je vsaka opeka nepremočljiva.

Znano je, da se vsled mešanja cementa s peskom doseže posebna trdnost, in želeli bi bilo, da se ta skoro neznan material za kritje streh tudi v Jugoslaviji udomači, ker so v današnjih razmerah cene cementnih opek večinoma nižje nego cena materiala za opeke iz gline.

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

(O sajenju tobaka v Sloveniji.) Z ozirom na pritožbo sadilcev tobaka iz ptujskega okraja je bil poslanec Mrmolja dne 14. novembra pri upravi državnih monopolov. Tam je dobil nastopna pojasnila. Država nikjer ne vsiljuje sajenje tobaka. V Sloveniji je bilo dovoljeno sajenje tobaka samo na izrecno prošnje. Od tobaka, pridelanega v Sloveniji, uprava ne bo imela dobička, ker se prideluje pri nas le tobak slabše vrste, to je tobak za pipo. Neizdelan tobak se plačuje po isti ceni kakor ga prodaja država naprej v trafike. Tovariš Mrmolja je priporočal, da bi se obračala največja pozornost slovenskemu kmetovalcu in da bi se podpirala tudi v Sloveniji saditev tobaka, če si morejo z njo gmotno pomagati kočar in revnejši kmetje, kar se mu je na merodajnem mestu tudi obljubilo. Zategadelj se bodo dala v prihodnje za poizkušnjo tudi semena boljših vrst tobačne rastline. Odločno pa svetujejo v Beogradu vsem, naj ne bodo pri cenah tobaka nezmerni, kajti tobak je luksuz, od katerega mora imeti država gotov dobiček. V drugih krajih države, kakor v Bosni, Hercegovini, Makedoniji in Srednji Srbiji se plačuje tobak po njegovi kakovosti. Isto bo veljalo tudi pri nas; čim lepše liste bo imel tobak, tem višja cena se bo plačevala zanj. Za tobačno kulturo v Sloveniji se bodo naši poslanci še naprej zanimali, ker je upanje, da bo tobačna kultura še v veliko korist našim kmetovalcem.

(Iz državnega proračuna.) Izenačenje davkov, ena naših glavnih zahtev, sicer še daleč ni izvršena, vendar pa se je storil v tem oziru vsaj prvi korak, kar kaže proračun za leto 1922. Po tem proračunu naj bi plačale posamezne kronovine te-le davke: Slovenija 811.877.668, Srbija 3.569.710.892, Črna gora 91.506.800, Bosna in Hercegovina 1.961.996.497, Dalmacija 263.295.549, Hrvatska 3.015.829.988 in Vojvodina 1.970 milijonov 240.477 kron. «Domoljubove številke so torej grda laž, ki je pa zagrizeni lažnik seveda ne bo preklcal.

(Nikakor ne priznamo!) Kakor poročajo listi, bo še naprej pripoznana v Srbiji rekurzu proti odmeri davkov odločilna moč. Če obvelja to, potem je dosega izenačenja zakonov nemogoča in potem bo še naprej obstajalo sedanje kričeče stanje, da se bodo beograjski bogataši odtegovali z vlaganjem rekurzov svoji davčni obveznosti. Mi tega nikakor ne moremo in nečemo pripoznati ter zahtevamo z vso odločnostjo, naj se tudi nam prizna pravica do rekurza z odločilno močjo ali pa naj se odtegne tudi Srbijancem pravica do takega rekurza. Za vse državljane veljaj enaka pravica!

(Naša valuta) se je v zadnjem času znatno popravila, in sicer vsled energičnih odredb, predvsem napovedi monopolizacije trgovine z valutami, ki jih je napovedal finančni minister. Ker pa se do sedaj ne napovedi še niso uresničile, so dobili špekulanti vnovič pogum in naša valuta je zopet padla. Tako omahljivo postopanje vlade obsojamo kar najodločneje in zahtevamo, da se spode že vendar enkrat iz finančnega ministrstva vsi tisti špekulanti, ki zaradi lastnih dobičkov onemogočujejo ozdravljenje naše valute. Brezobziren boj špekulantom in vsem njihovim pomagačem!

(Vrednost našega denarja.) Amerikanski dolar velja od 321 do 324 kron; carski rubel se je popravil na 27 do 28 vinarjev; nemška marka je narasla na 1.25 do 1.35 naše krone; rumunski lej je vreden že dve kroni; francoski frank velja od 22 do 23 kron; italijanski lira okoli 13 kron in češka krona 3 krone in 30 vinarjev.

(Rast nemške marke.) Nemška marka, ki je padla že na višino naše krone, se je pričela popravljati in se sedaj stalno dviga. Kot vzrok temu navajajo dejstvo, da je Nemčija pravočasno plačala zadnji obrok vojne odškodnine v znesku 50 milijonov zlatih mark.

(Pozor, vinogradniki!) Cene vinu so v Banatu poskočile in je gotovo, da se bodo popravile tudi cene vinu v Sloveniji. Zato pazite, da ne prodaste vina v izgubo! Dober pridelek se bo spravil vedno v denar.

(Osrednja vinarska zadruga za Jugoslavijo) se je osnovala v Ljubljani. Namen zadruge je posredovati direktne kupčije med odjemalci in vinogradniki. Novo zadrugo pozdravljamo.

(Vino na Madžarskem.) Kakovost madžarskega vina je dobra, spričo Karlove avanture pa je le malo kupcev. Posebno se pogrešajo češki in avstrijski vinski trgovci. Cene vinu so različne ter se gibljejo v nekaterih krajih od 18 do 24, drugod zopet od 28 do 40 kron za liter. Ker zaleže madžarska krona približno eno tretjino naše krone, more biti Madžarska nevaren konkurent našemu vinu.

(Žitni trg.) Položaj na žitnem trgu je ostal v glavnem isti. Vsled izboljšanja naše valute se je sicer pričakovalo, da se bo trgovina z žitom popravila, toda nade so se izjalovile. Tekom tedna je narasla cena pšenice od 1340 do 1360 kron. Stara koruza velja do 1100, nova pa od 950 do 960 kron. Oves, čigar izvoz je prepovedan, se plačuje od 820 do 850 kron. Moka ima te-le cene: moka št. 0 od 19-40 do 19-50, moka za kuho od 18-40 do 18-50 in krušna moka od 16-40 do 17-50 kron. Otrobi

veljajo od 660 do 670 kron. Te cene veljajo v Zagrebu. V Banatu so cene nekoliko manjše.

(Madžarsko žito.) Žitne ponudbe so na Madžarskem velike, kupcev pa manjka. Pšenica se plačuje po 2280 do 2300, rž po 1640 do 1660, oves po 1700, nova koruza pa po 1900 do 1940 madžarskih kron.

(Cene živini v Budimpešti.) Voli I. vrste od 54 do 63, II. vrste od 26 do 40, krave slabše vrste od 12 do 15, lahke svinje od 63 do 81, srednje svinje od 79 do 96, težke prvovrstne svinje od 100 do 103, stare težke svinje od 89 do 90 madžarskih kron. (Madžarska krona je vredna od 33 do 35 vinarjev, ali približno eno tretjino naše krone.)

(Agrarna reforma v Češkoslovaški) napreduje stalno. Izvršen je načrt za prihodnje razdobje, čigar izvedbo bo nadzorovala parlamentarna skupina posameznih strank. Po tem načrtu bo prevzel agrarni urad v prihodnjem letu 70.000 ha obdelane zemlje in 100.000 ha gozdov. Obdelana zemlja bo veljala državo 154 milijonov čeških kron (ha po 2200 kron), gozdi pa 350 milijonov čeških kron (ha po 2500 čeških kron.) Od te zemlje dobe po-

ljudelci 42.000 ha obdelane zemlje in 28.000 ha gozdov, ostalo si pridržijo država. Tekom prihodnjih dveh let pa pride pod agrarno reformo še okoli pol milijona ha zemlje, izmed katerih bo 220.000 ha obdelanih. Tako na Češkem! Zelo bi želeli, da bi mogli reči: Tudi pri nas je tako!

(Važno za kmete, vinogradnike, sodarje, vinske in živinske trgovce in mesarje.) Alojzij Ermenc, podpredsednik finančne kontrole v Planini pri Rakeku, je sestavil knjigo, s katere pomočjo si more vsakdo izračunati vsako površino in vsak obseg katerekoli stvari, samo da zna dvoje, oziroma troje števil seštetih in od skupne vsote eno število odšteti. Izračunati se more tudi vsebina vsakovrstnih posod, in sicer množina v nepolnih posodah, ter ugotoviti živa teža goveje živine brez tehtnice. Knjigi je dodan še pouk o vsakovrstnih drugih proračunih. Knjigo je profesor dr. Šleibinger natančno pregledal. Knjiga ima žepni format in je 14 cm dolga ter 9 cm široka. V polplatno vezana stane 34 kron. Z naročbo je poslata tudi znesek za poštnino. Ker je knjiga največje važnosti za kmetovalce, zato jo pripo-

ročamo. Knjigo je treba naročiti najkasneje do dne 5. decembra pri Alojziju Ermencu, podpredsedniku finančne kontrole v Planini pri Rakeku.

Obrtnik.

Obrtniške vesti.

(Zveza obrtniških društev za Slovenijo.) V nedeljo dne 6. t. m. so se zbrali v Ljubljani v mestni dvorani zastopniki obrtniških društev Slovenije, da se pogovore o ustanovitvi enotne Zveze obrtniških društev. Kot sklicatelj je prevzel predsedstvo zborovanja g. E. Franchetti, kot govorniki pa so nastopili gg. Ogrič, Franchetti, dr. Zerjav, dr. Windischer, Polak iz Kamnika, Rebek iz Celja in drugi. Iz poteka vsega zborovanja se je jasno spoznalo, kaj da se hoče doseči z zborovanjem. O podrobnostih zborovanja bodo obrtniki, zlasti pa obrtniška društva, še obveščeni. Tovariši Ogrič je pojasnil zborovalcem današnji položaj obrtnika ter zlasti razjasnil potrebo enotne stanovsko-politične organizacije. Odločno je zastopal stališče, naj se ustanovi Zveza obrtniških društev, in sicer, če le

mogoče, z dvema načelnistvoma, katerih eno bi bilo za ljubljansko (Kranjsko), drugo pa za mariborsko (Stajersko) okrožje, da se na ta način delovanje zvezi olajša. Ker bo tudi uprava Slovenije deljena na dve okrožji, bo to itak nujno. Obe zvezi pa naj bi delovali sporazumno. Sklep celjskega kongresa je sicer bil, naj se ustanovi zveza v Celju, toda takratni sklep ni bil sklep zastopnikov in predstavnikov obrtniških društev, marveč le sklep načelnikov obrtnih zadrug in povabljenih obrtnikov. Zahtevamo, da odločajo o ustanovitvi zveze le načelniki Obrtniških društev, oziroma njih namestniki ali zastopniki, od katere zahteve ne moremo odnehati. — Obrtna organizacija za Slovenijo.

„Ekonom“

osrednja gospodarska zadruga

v Ljubljani, Sodna ulica št. 3

ponuja svojim članom 1a čisto svinjsko mast v sodeih po 100 in 200 kg, kilogram po 82 kron franko Ljubljana. Pri manjšem odjemu 83 kron od tu

Čez nekaj dni prejme zadruga tudi novo suho koruzo, ki bo veljala K 11-30 do 11-40

Tisoči ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Fellerjev „Elsafluid“

kot lepilo (kosmetikum)

za nego zob, zobnega mesa in glave ter kot dodatek k vodi za umivanje, ker učinkuje zaradi svojega antiseptičnega, čistega in osvežujočega delovanja kar najbolje. Ravno tako je priključen kot krepko, blago delujoče in

vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje

hrbta, rok, nog in celotnega telesa. „Elsafluid“ je mnogo močnejši in učinkovitejši nego francosko žganje in sploh najboljše sredstvo te vrste. Tisočera priznanja! Z zamo-
tom in poštino za vsakega:

3 dvojne steklenice ali 1 specialna steklenica 48 K.

Za prodajalce:

12 dvojnih steklenic ali 4 specialne steklenice 168 K
24 dvojnih ali 8 specialnih steklenic. .... 280 K
36 dvojnih ali 12 specialnih steklenic. .... 394 K
POŠTINE PROSTO na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa obličje za kurja očesa po 5 K in K 7-50; Elsa mentolni klinčci 12 K; Elsa posušeni prašek 11 K; pravo Elsa ribje olje 85 K; Elsa ustna voda 36 K; Elsa kolonjska voda 41 K; Elsa žametni miris 41 K; glicerin po 6 in 30 K; Lysol, Lysoform 50 K; kineški čaj 3 K; Elsa mrčesni prašek 15 K; strup za podgane in miši po 8 in 12 K.

EVGEN V. FELLER, lekarnar,
STUBICA donja, Elsatrg št. 344
(Hrvaško).

„Ilirija“

lesna trgovska in industrijska družba v Ljubljani, Kralja Petra trg št. 8 (pred sodnijo),

kupuje

hlode vsake vrste, stoječ in tesan les in deske ter sprejema tudi komisijska naročila.

Trgovina z železnino

Erjavec & Turk

„pri zlati lopati“

v LJUBLJANI, Valvazorjev trg št. 7

nasproti križanske cerkve (prej Hammer-schmidt-Mühleisen).

Zaloga cementa in karbida.

Primešaj

„MASTIN“ krmi!

Enkrat na teden eno pest.

Ako Mastina v lekarnah, trgovinah in konsumih ne dobite, ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina stane 60 kron in se jih pošlje poštne prostote dom.

Mazilo zoper garje (naftol-mazilo) uniči pri ljudeh garje, lišaj, arheideo, kožne bolezni in izpuščaje; pri živini uniči garje. Lonček tega mazila velja po pošti 20 kron.

Lekarna Trnkoci
v Ljubljani (Slovenija) zraven rotovža.

Pozor! Lovorjevo listje, kitice' Ruscus, lavorikasto črešnjo in kubo, rožmarinovo vejico, skozi vso zimo sveže in zelene, za vence in razne šopke, pošiljam po pošti po zelo nizki ceni proti povzetju ali poprejšnjemu plačilu.

N. STEFAN, Sušak, SHS.

Deteljno seme in vse druge pridelke

plačuje najbolje firma SEVER & KOMP. v Ljubljani, Wolfova ulica št. 12.

Zahtevajte naše tržno poročilo, ki se vam bo ob vsaki izpremembi cen brezplačno doposlalo!

Kmetovalci!

Blaznikova Velika Pratika za leto 1922. je izšla.

Letošnja izdaja se odlikuje po slikah iz naše domovine in je posvečena poznanju naše države. Bivša Avstrija nam je z vsemi sredstvi zapirala pogled na naše sedanje dežele, tako, da je le malo Slovencev, ki poznajo našo bogato domovino, zato si je štela „PRATIKA“ v dolžnost, da s podrobnim opisom naših južnih krajev seznanji svoje bralce z našo obširno domovino. — Tudi letošnja izdaja stane 5 K.

Kmetovalci! Ne pozabite, da je Blaznikova Velika Pratika Vaše najstarejše kmetско glasilo!

Pratika se dobiva skoro v vseh trgovinah; kjer bi je pa ne bilo dobiti, naj se naroči naravnost v tiskarni J. Blaznika naslednikov v Ljubljani, Breg št. 12.

Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 16

se priporoča za naročila vizitk, trgovskih pisem in kuvert ter vseh vrst tiskovin.

I. SANDRIN
LJUBLJANA

velika zaloga vsakovrstnega

tuzemskega in inozemskega **USNJA**

na debelo

MESTNI TRG 6

Stroji za obdelovanje lesa.

TURBINE.

ZVONOVI.

Strojne tovarne in livarne, d. d.

Ljubljana.

po ceni zida

lahko vsakdo,

če proizvaja za svojo potrebo sam

cementno strešno opeko
in
stavbno kamenje

AMBI-strojih za strešnike

in
PAX-strojih za stavbno kamenje,

ki so znani v vseh krajih sveta in se povsod rabijo.

Proizvodi teh strojev presežajo po svoji kakovosti tudi najboljše opeko iz gline in so po ceni. Z uporabo teh strojev se dosti prihrani na transportu in lomljenju, ker se dela s strojem na stavbišču samem.

Ponudbe in obiski po naših inženjerjih brezplačni.

FERRUM, d. d.

Cigiana 20 a. Zagreb. Telefon 6-83.

Menjalnica

Slovenske eskomptne banke

Telefon int. št. 3 **Ljubljana** Telefon int. št. 3

nasproti glavnega kolodvora

kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevni cenah, sprejema vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po najugodnejših pogojih; ima poseben borzni oddelek.

Kapital: K 20.000.000

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezerve okrog K 6.000.000

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1

IZVRŠUJE VSE BANCNE TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE

DENARNE VLOGE — NAKUP IN PRODAJA EFEKTOV, DEVIZ, VALUT — ESKOMPT MENIC, TERJATEV, FAKTUR — AKREDITIVI — BORZA